

Bezprávná výhruška

Plnění dlužníka na základě sdělení věřitele, že bude splnění dluhu, jehož zaplacení bylo dlužníkovi uloženo vykonatelným rozhodnutím soudu a který podle názoru věřitele nebyl zcela splněn, vymáhat cestou exekuce, nelze považovat za plnění, k němuž byl dlužník donucen hrozbou ve smyslu ustanovení § 2997 odst. 2 o. z.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 1984/2025-382 ze dne 29.7.2026)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Koenig & Bauer (CEE) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, se sídlem ve V., Polská republika, podnikajícího v České republice prostřednictvím Koenig & Bauer (CEE) Sp. z o. o. organizační složka, se sídlem v P., zastoupeného JUDr. J.T., LL.M., advokátem se sídlem v P., proti žalovanému I. Š., zastoupenému JUDr. V.B., advokátem se sídlem v P., o 133 586,97 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 22 C 232/2021, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. března 2025, č. j. 23 Co 39/2025-332, tak, že dovolání žalobce proti rozsudku městského soudu v části, ve které byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 19. září 2024, č. j. 22 C 232/2021-292, ve výroku o náhradě nákladů řízení a ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, se odmítá; v dalším se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou (návrhem na vydání platebního rozkazu) podanou u Obvodního soudu pro Prahu 8 dne 13. 9. 2021 domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 133 586,97 Kč s úrokem z prodlení „v zákonné výši od 29. 8. 2021 do zaplacení“. Žalobu zdůvodnil tím, že žalovaný s ním vedl spor o náhradu mzdy ve výši 437 584,42 Kč s příslušenstvím, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 3. 7. 2020, č. j. 22 C 292/2014-606, který byl potvrzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2021, č. j. 23 Co 161/2021-644, mu byla uložena povinnost zaplatit žalovanému 466 306,36 Kč s příslušenstvím a náklady řízení 379 059,20 Kč, že dne 20. 7. 2021 uhradil na účet žalovaného celkem 967 982 Kč (náhrada mzdy „v čisté výši“ 296 349 Kč, úroky z prodlení vypočtené ke dni úhrady ve výši 292 576,80 Kč a náklady soudního řízení 379 059,20 Kč), že při úhradě postupoval podle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (21 Cdo 1175/2013), podle níž je přiznána náhrady mzdy vždy „v podobě mzdy hrubé“, a to bez ohledu na to, zda ji žalobce případně vypočetl ze mzdy čisté, a že proto provedl z přiznané náhrady mzdy potřebné zákonné odvody ve prospěch žalovaného. Následně mu zástupce žalovaného sdělil, že dluh podle rozsudku „údajně neuhradil zcela“ a že zbývá uhradit 133 586,97 Kč, proto „z důvodu pochybností, neshody ve výkladu a zejména v důsledku hrozby exekucním řízením“ ze strany žalovaného se žalobce rozhodl dodatečně částku 133 586,97 Kč žalovanému zaslat, avšak „s výhradou toho, že tak činí výhradně za účelem odvracení hrozící exekuce“, a poté, co dospěl k závěru, že přijetím částky získal žalovaný majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, jej dne 20. 8. 2021 vyzval k vydání bezdůvodného obohacení, což žalovaný odmítl.

2. Žalovaný zejména namítal, že se nemohl na úkor žalobce, který plnil pouze to, co mu bylo uloženo rozsudkem, bezdůvodně obohatit, neboť z průběhu celého řízení o náhradu mzdy i z rozsudků vyplývalo, že přiznaná částka byla „vyčíslena v čisté mzdě“, proto žalobce není oprávněn ji „jakkoliv krátit“. Dodal, že i kdyby byla přiznaná částka skutečně hrubou mzdou, s čímž nesouhlasí, a

požadoval tedy na hrubé mzdě méně, než na co mu vznikl nárok, byla by zbývající částka do výše celkové hrubé mzdy promlčeným právem, nikoliv právem neexistujícím; plněním promlčeného dluhu bezdůvodné obohacení nevzniká.

3. Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 3. 5. 2022, č. j. 22 C 232/2021-60, žalobu zamítl a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 24 538,80 Kč k rukám advokáta JUDr. V.B. Přisvědčil žalobci, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 3. 7. 2020, č. j. 22 C 292/2014-606 (dále též jen „rozsudek vydaný v řízení o náhradu mzdy“), byla náhrada mzdy přiznána v hrubé výši „v souladu s judikaturou“, ačkoliv žalovaný (v řízení o náhradu mzdy v procesním postavení žalobce) ji vyčíslil ve výši své průměrné čisté mzdy, proto mu soud přiznal pouze požadované částky, neboť byl vázán žalobním návrhem a nemohl přiznat více, a že žalobce postupoval správně, pokud žalovanému vyplatil přiznanou jistinu náhrady mzdy krácenou o příslušné odvody „na daň, pojistném či příspěvku“. Dospěl k závěru, že pokud žalobce dne 2. 8. 2021 uhradil žalovanému i spornou částku 133 586,97 Kč, nebrání mu ustanovení § 331 zákoníku práce domáhat se po žalovaném jejího vrácení, neboť „s ohledem na komunikaci zástupců účastníků předcházející výplatě uvedené částky“ je zřejmé, že žalovaný jako zaměstnanec musel přinejmenším vědět, že jde o částku nesprávně (omylem) vyplacenou, že však přesto žalobce nemá právo na vrácení uvedené částky, neboť i kdyby se v řízení vedeném pod sp. zn. 22 C 292/2014 po něm žalovaný domáhal náhrady mzdy ve výši průměrné čisté mzdy, byly by „zbývající částky do průměrné hrubé mzdy“ pouze promlčeným, ale nikoliv neexistujícím právem, a žalobce by na vrácení plnění v této výši neměl právo podle § 2997 odst. 1 věty první občanského zákoníku; současně zaplacením částky 133 586,97 Kč žalovaného obohatil s vědomím, že k tomu není povinen, neboť již před jejím zaplacením věděl, že na ni žalovaný nemá nárok. Neshledal důvodnou námitku žalobce, že šlo o plnění poskytnuté pod výhrůžkou či nátlakem spočívajícím v hrozbě exekuce, neboť jde pouze o zákonem předpokládaný institut, navíc v případě exekuce pro vymožení celého přisouzeného plnění v tzv. hrubé výši by se žalobce mohl domáhat zastavení exekuce, ani námitku, že plnil žalovanému „v pochybnostech“, když z e-mailové korespondence předcházející zaplacení vyplývá, že si byl vědom, že k takovému plnění není povinen.

4. K odvolání žalobce Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2023, č. j. 23 Co 353/2022-111, zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Toto rozhodnutí považoval za „vnitřně rozporné, nesrozumitelné, a proto nepřezkoumatelné“, neboť soud prvního stupně dospěl na jedné straně k závěru, že žalobce má právo na vydání bezdůvodného obohacení podle § 331 zákoníku práce, a na druhé straně k opačnému závěru, že žalobce na vrácení žalované částky právo nemá. Odvolací soud dále poukázal na skutečnost, že v řízení o náhradu mzdy byla zjišťována výše hrubé náhrady mzdy, nikoli výše čisté mzdy, a že proto není postaveno najisto, zda částka 133 586,97 Kč, kterou je třeba - vzhledem k tomu, že byla žalovanému vyplacena - považovat za náhradu mzdy v čisté výši, skutečně představuje zbývající (žalovaným soudně neuplatněnou) část náhrady mzdy, která mu podle hmotného práva náleží; pouze v rozsahu náhrady mzdy, nyní v čisté výši, která žalovanému podle zákoníku práce náleží, lze uvažovat o tom, že se žalovaný případně na úkor žalobce bezdůvodně obohatil.

5. Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 19. 9. 2024, č. j. 22 C 232/2021-292, žalobu opětovně zamítl a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 110 606 Kč k rukám advokáta JUDr. V.B. Dovodil, že žalobce dne 2. 8. 2021 uhradil žalovanému spornou částku 133 586,97 Kč „nikoliv v pochybnostech, ale s vědomím“, že podle rozsudku vydaného v řízení o náhradu mzdy není povinen uvedenou částku hradit. Nedůvodnou shledal námitku žalobce, že uvedenou částku plnil žalovanému pouze pod výhrůžkou či nátlakem spočívajícím v hrozbě exekuce, neboť možnost domáhat se splnění povinnosti exekucí je legitimní, a proto nejde o bezprávnou výhrůžku. Dospěl k závěru, že rozsudkem vydaným v řízení o náhradu mzdy soud přiznal žalovanému na náhradě mzdy za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 méně, než kolik mu náleželo, že v době

úhrady sporné částky 133 586,97 Kč žalobcem nárok žalovaného na náhradu mzdy za uvedené období stále ještě „v určité výši“ existoval, ale jako naturální obligace, neboť byl promlčen, a že proto žalobce plnil promlčený dluh. Na základě zjištění, že žalovanému za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 náležela náhrada mzdy v hrubé výši 1 162 395 Kč a v čisté výši 844 770 Kč, dovodil, že pokud žalobce uhradil žalovanému náhradu mzdy v „čisté výši“ 706 834 Kč a dále i „spornou“ částku 133 586,97 Kč, celkem tedy 840 420,97 Kč, jde o částku menší, než která žalovanému na náhradě mzdy v čisté výši podle zákoníku práce náleží, a dospěl k závěru, že úhradou částky 133 586,97 Kč žalobce plnil promlčený dluh a nemá na jeho vrácení nárok, a to ani podle ustanovení § 2997 občanského zákoníku, ani podle § 331 zákoníku práce, neboť nešlo o neprávem vyplacené částky, ale „ani kdyby tomu tak nebylo, z jednání žalovaného předcházející výplatě sporné částky vyplývá, že si nebyl vědom toho, že jde o částku nesprávně určenou, neboť měl mylně za to, že mu žalobce nevyplatil celou částku, která mu podle rozsudku náleží“.

6. K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 3. 2025, č. j. 23 Co 39/2025-332, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 16 722,20 Kč k rukám advokáta JUDr. V.B. Na základě zjištění, že rozsudkem vydaným v řízení o náhradu mzdy byla žalovanému přiznána náhrada mzdy v hrubé výši 431 850 Kč a že o této skutečnosti neměl žalobce pochybnosti, proto také z celé přisouzené částky provedl povinné odvody a žalovanému zaslal na jeho účet náhradu mzdy „v čisté výši“, dovodil, že „z faktického jednání“ žalobce a z jeho vyjádření v e-mailové komunikaci s žalovaným je zjevné, že uhradil-li žalovanému kromě náhrady mzdy následně i částku 133 586,97 Kč, tak s vědomím, že povinnost mu uloženou již splnil a nemá povinnost platit více, a rovněž jím zmiňovaná výhrada, že plní proto, aby neskončil v exekuci, nezpochybňuje jeho dříve projevenou vědomost o tom, že podle rozsudku vydaného v řízení o náhradu mzdy není povinen plnit právě tu částku, která je uvedena v jeho výroku, neboť je uvedena v hrubé výši. K tvrzení žalobce, že plnil pod pohrůžkou exekuce, odvolací soud uvedl, že postup, kdy oprávněný upozorní povinného na nesplnění povinnosti uložené exekučním titulem a na možnost domáhat se splnění povinnosti cestou exekuce, je legitimní a nejedná se o bezprávnou výhrůžku; sdělení žalovaného, že má za to, že rozhodnutí soudu nebylo zcela splněno a jeho splnění bude vymáhat exekučně, je informací adresovanou žalobci o dalším zvažovaném postupu žalovaného a nelze je považovat za takovou hrozbu, která by „deformovala svobodnou vůli žalobce v tom směru, že by vylučovala liberační důvody podle § 2997 odst. 1 o. z.“. Vytknul soudu prvního stupně, že – byť se správně zabýval otázkou, zda žalovaná částka, která představuje plnění zaměstnanci v čisté výši, vskutku představuje zbývající část náhrady mzdy žalovaným neuplatněnou v řízení vedeném u soudu prvního stupně pod sp. zn. 22 C 292/2014 – jeho výpočet čisté náhrady mzdy není srozumitelný ani správný, neboť není zřejmé, k jakému dni byl proveden a podle jaké právní úpravy; nesprávnost výpočtu spočívá v tom, že soud nezohlednil tvrzení účastníků o tom, kdy a v jaké výši byla náhrada mzdy žalovanému plněna, což má vliv na zjištění výše hrubé náhrady mzdy, která již byla žalovanému vyplacena.

7. Odvolací soud dovodil, že pokud žalobce uhradil žalovanému z celkové částky náhrady mzdy 1 162 388,64 Kč částku 928 226 Kč, pak rozdíl mezi uvedenými částkami je 234 162,60 Kč hrubého, že z této částky je třeba zjistit „výši čisté částky“ podle právní úpravy účinné k 2. 8. 2021 a že po odečtu pojistného na sociální zabezpečení hrazeného zaměstnancem ve výši 15 221 Kč, pojistného na veřejné zdravotní pojištění hrazeného zaměstnancem ve výši 10 538 Kč a zálohy na daň z příjmů ve výši 42 517 Kč z částky 234 163 Kč činí čistá náhrada mzdy 165 887 Kč. Dospěl k závěru, že v okamžiku úhrady žalované částky nebyla uhrazena celá náhrada mzdy, která náležela žalovanému za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014, a že proto dluh žalobce vůči žalovanému na náhradě mzdy existoval, ale s ohledem na tříletou promlčecí lhůtu byl promlčený; není rozhodné, zda si žalobce byl této skutečnosti vědom. Odvolací soud proto shledal správným závěr, že žalobce plnil promlčený dluh a podle § 2997 odst. 1 věty první občanského zákoníku nemá právo na vrácení žalované částky. Uzavřel, že v jednání žalovaného, který vyzval žalobce ke splnění povinnosti podle pravomocného

rozsudku, nespatřuje rozpor s dobrými mravy, neboť žalovaný se nesnažil vědomě žalobce poškodit, ale domoci se svého domnělého práva, když z e-mailové korespondence je zřejmé, že si rozsudek nevyložil správně, a z odůvodnění rozsudku vydaného v řízení o náhradu mzdy se podává, že nárok žalovaného je vyšší než ten, který mu byl přisouzen.

8. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, kterým jej napadá „v celém rozsahu“. Namítá, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu (rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2018, sp. zn. 28 Cdo 5089/2017) při řešení otázky „vydání bezdůvodného obohacení v případě existence pochybností stran o oprávněnosti nároku obohaceného“ (dále též jen „první otázka“) a že dosud nebyly dovolacím soudem řešeny otázky, a to „učinění výhrady k neoprávněnosti nároku a zachování práva na vydání bezdůvodného obohacení v důsledku této výhrady“ (dále též jen „druhá otázka“), „zda hrozba zahájením exekučního řízení může být považována za donucení hrozbou ve smyslu § 2997 odst. 2 občanského zákoníku“ (dále též jen „třetí otázka“), „zda lstivé jednání obohaceného v podobě hrozby zahájením exekučního řízení lze považovat za důvod pro vydání bezdůvodného obohacení obdobně jako z důvodů výslovně uvedených v § 2997 odst. 2 občanského zákoníku“ (dále též jen „čtvrtá otázka“) a „zda je pro soud závazné pravomocné rozhodnutí soudu v jiné související věci, ačkoliv je takové rozhodnutí nezákonné“ (dále též jen „pátá otázka“).

9. Žalobce namítá, že účastníci řízení měli rozdílné právní názory na otázku, zda byl nárok přiznaný v rozhodnutí o náhradě mzdy „v čisté či hrubé mzdě“, tedy zda lze na věc aplikovat závěry Nejvyššího soudu uvedené v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 1775/2013, že proto měl důvodné pochybnosti o tom, zda má žalovanému částku, která je předmětem tohoto řízení, uhradit, že žalovaný navzdory tomu, že si musel být této skutečnosti vědom, hrozil žalobci exekučním řízením a dostal jej s ohledem na jeho postavení do tísnivé situace, že z jeho strany se nejednalo o dobrovolné plnění žalovanému, které vylučuje vydání bezdůvodného obohacení, neboť žalovaný mu hrozil zahájením exekučního řízení v případě neuhrazení požadované částky a vzhledem ke svému postavení si žalobce nemůže dovolit, aby proti němu bylo zahájeno exekuční řízení, které by ohrozilo jeho podnikatelskou činnost. Dovolatel je přesvědčen, že došlo k naplnění výjimky z výluk z bezdůvodného obohacení stanovené v § 2997 odst. 2 občanského zákoníku, respektive § 587 občanského zákoníku, neboť „hrozbu exekučním řízením“ lze v této věci považovat za donucení hrozbou ve smyslu ustanovení § 2997 odst. 2 občanského zákoníku či za jednání v tísní. Stanovení hrubé výše náhrady mzdy žalovaného za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 částkou 317,94 Kč na hodinu soudy obou stupňů, kteří při něm vycházely z rozsudku vydaného v řízení o náhradu mzdy, je podle dovolatele v rozporu se zákonem, neboť při výpočtu náhrady mzdy za období od 29. 11. 2012 do 30. 3. 2013 je nutné vycházet z průměrného výdělku podle § 352 a § 353 zákoníku práce a při výpočtu náhrady mzdy za období od 1. 4. 2013 do 31. 8. 2014 je nezbytné vycházet z pravidel pravděpodobného výdělku podle § 355 zákoníku práce. Hodinový výdělek ve výši 317,94 Kč podle rozhodnutí v řízení o náhradu mzdy „fakticky představuje průměrný hodinový výdělek žalovaného za třetí čtvrtletí roku 2012, který nelze aplikovat po celé období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 s ohledem na pravidla výpočtu náhrady mzdy a pravidla stanovení rozhodného období“. Ve vztahu k této námitce dovolatel uzavřel, že hrubá náhrada mzdy žalovaného mohla činit maximálně částku 258,74 Kč za hodinu hrubého, že proto celková náhrada mzdy činí 945 948 Kč hrubého, tj. 635 677 čistého, a že žalovaný, který se tak bezdůvodně obohatil na úkor žalobce, neměl na částku 133 586,97 Kč nárok. Navrhl, aby dovolací soud změnil rozsudek odvolacího soudu tak, že uloží žalovanému povinnost zaplatit žalobci 133 586,97 Kč s příslušenstvím, případně aby rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

10. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud dovolání žalobce odmítl, neboť žádný z jím „formulovaných dovolacích důvodů“ není dán, případně aby je zamítl, neboť považuje rozhodnutí odvolacího soudu, který posoudil veškeré právní otázky zcela v souladu s judikaturou dovolacího soudu, za správné,

výpočet náhrady mzdy „obstál v souvisejících řízeních mezi stranami“ a právo na vrácení plnění nevzniklo, neboť žalobce plnil dluh nanejvýš promlčený, nikoliv neexistující.

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací [§ 10a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

12. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

13. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

14. V části, ve které bylo napadeným rozsudkem odvolacího soudu rozhodnuto o potvrzení rozsudku soudu prvního stupně ve výroku o náhradě nákladů řízení a ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.]. Nejvyšší soud proto dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu v této části podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

15. Na otázce první („vydání bezdůvodného obohacení v případě existence pochybností stran o oprávněnosti nároku obohaceného“) a druhé („učinění výhrady k neoprávněnosti nároku a zachování práva na vydání bezdůvodného obohacení v důsledku této výhrady“) předestřených dovolatelem napadený rozsudek odvolacího soudu nezávisí, neboť odvolací soud neučinil závěr, že nárok žalovaného vůči žalobci na zaplacení částky 133 586,97 Kč je neoprávněný, nýbrž naopak dospěl k závěru, že dluh žalobce vůči žalovanému v této výši z důvodu náhrady mzdy existoval, ale v době jeho plnění již byl promlčený, a že proto žalobce, který plnil promlčený dluh, nemá právo na vrácení plnění ve smyslu § 2997 odst. 1 věty první občanského zákoníku. Odvolací soud se nemohl odchýlit od rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2018, sp. zn. 28 Cdo 5089/2017, jak namítá dovolatel, neboť v tomto rozsudku se řeší právní otázka vědomého plnění nedluhu (plnění poskytnutého někým, kdo k tomu nebyl povinen) jako výjimky z práva na vydání bezdůvodného obohacení uvedené v ustanovení § 2997 odst. 1 větě druhé občanského zákoníku. Dovatel zde navíc vychází ze skutečnosti, že měl pochybnosti o tom, zda má žalovanému částku, která je předmětem tohoto řízení, uhradit, přestože odvolací soud dospěl ke skutkovému závěru, že uhradil-li žalobce žalovanému částku 133 586,97 Kč, tak s vědomím, že povinnost mu uloženou již splnil a nemá povinnost platit více. Při dovolacím přezkumu však odvolací soud nemůže přihlížet ke skutečností, které nejsou součástí skutkových zjištění odvolacího soudu (viz odst. 16 tohoto odůvodnění). Proto ani otázky na základě takových skutečností formulované nemohou založit přípustnost dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ve smyslu § 237 o. s. ř.

16. Otázka (čtvrtá), „zda lstivé jednání obohaceného v podobě hrozby zahájením exekučního řízení lze považovat za důvod pro vydání bezdůvodného obohacení obdobně jako z důvodů výslovně uvedených v § 2997 odst. 2 občanského zákoníku“, vychází ze skutkového zjištění, že žalovaný se dopustil lstivého jednání, které však odvolací soud neučinil (podle jeho skutkových závěrů se žalovaný nesnažil vědomě žalobce poškodit, ale domoci se svého domnělého práva, když si rozsudek vydaný v řízení o náhradu mzdy nevyložil správně). Kritiku právního posouzení věci odvolacím soudem nelze budovat na jiných skutkových závěrech, než jsou ty, z nichž vycházel odvolací soud v napadeném rozhodnutí (srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013,

sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněného pod č. [4/2014](#) Sb. rozh. obč.). Při úvaze o tom, zda je právní posouzení věci odvolacím soudem správné, Nejvyšší soud vychází (musí vycházet) ze skutkových závěrů odvolacího soudu, a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů nejprve zformuluje sám dovolatel (srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 6. 2006, sp. zn. 29 Odo 1203/2004, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2013, sp. zn. 29 Cdo 3829/2011). Uvedená otázka proto přípustnost dovolání proti rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 237 o. s. ř. rovněž nezakládá.

17. Otázkou (pátou), „zda je pro soud závazné pravomocné rozhodnutí soudu v jiné související věci, ačkoliv je takové rozhodnutí nezákonné“, dovolatel zpochybňuje výši (hrubé) náhrady mzdy náležející žalovanému za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 a stanovené na základě zjištěných rozhodných průměrných výdělků žalovaného v pravomocně skončeném řízení o náhradě mzdy vedeném u soudu prvního stupně pod sp. zn. 22 C 292/2014, z níž soudy v tomto řízení vycházely. Takový postup soudů je však v souladu s ustálenou rozhodovací praxí odvolacího soudu, která (v obdobných souvislostech) dospěla k závěru, že bylo-li v pravomocně rozhodnuté věci, v níž se poškozený zaměstnanec domáhal [po zaměstnavateli, který mu odpovídá za škodu podle ustanovení § 190 odst. 3 zákoníku práce (nyní § 269 odst. 2 zákoníku práce)] náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity), stanoveno, jaký průměrný výdělek by prokazatelně dosáhl u jiného zaměstnavatele za práci, kterou by pro něj vykonal, kdyby k nemoci z povolání nedošlo, brání ustanovení § 159 odst. 3 o. s. ř. (nyní § 159a odst. 4 o. s. ř.) tomu, aby zaměstnancův průměrný výdělek před vznikem škody byl (nově) zjištěn jinak (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2002, sp. zn. 21 Cdo 609/2002). Kromě toho je dovolatelem zpochybňovaný závěr odvolacího soudu, že pro výpočet náhrady mzdy z důvodu neplatného rozvázání pracovního poměru podle § 69 zákoníku práce je rozhodná hrubá mzda zaměstnance a jím odpracovaná doba v kalendářním čtvrtletí předcházejícím vzniku nároku zaměstnance na náhradu mzdy a že z takto zjištěného průměrného hodinového výdělku se vychází bez ohledu na to, za které konkrétní (pozdější) období zaměstnanec nárok, případně část nároku na náhradu mzdy, uplatnil, v souladu s ustálenou rozhodovací praxí odvolacího soudu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2002, sp. zn. 21 Cdo 991/2001, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 2. 2018, sp. zn. 21 Cdo 5141/2017). Od náhrady mzdy příslušející žalovanému za dobu od 29. 11. 2012 do 28. 6. 2014 podle § 69 zákoníku práce odvolací soud v souladu s ustálenou judikaturou odlišil náhradu mzdy náležející žalovanému za dobu od 29. 6. 2014 do 31. 8. 2014, kdy mu žalobce nepřiděloval práci (§ 208 zákoníku práce), kde odvolací soud vycházel z pravděpodobného výdělku žalovaného (srov. bod IX stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. Cpjn 4/2004, uveřejněného pod č. [85/2004](#) Sb. rozh. obč., a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2025, sp. zn. 21 Cdo 1937/2024). Ani pátá otázka proto přípustnost dovolání proti rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 237 o. s. ř. nezakládá.

18. Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci (mimo jiné) zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu odvolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. – nepodléhá), že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 3. 7. 2020, č. j. 22 C 292/2014-606 (potvrzeným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2021, č. j. 23 Co 161/2021-644), jímž byla žalobci uložena povinnost zaplatit žalovanému 466 306,36 Kč s úroky z prodlení a jímž byla žaloba co do částky 7 773,15 Kč zamítnuta, bylo rozhodnuto o náhradě mzdy žalovaného z důvodu neplatného zrušení pracovního poměru žalobcem okamžitým zrušením ze dne 20. 11. 2012, a to za období od 29. 11. 2012 do 28. 6. 2014 podle ustanovení § 69 odst. 1 zákoníku práce ve výši průměrného výdělku, který žalovaný dosáhl v období třetího čtvrtletí roku 2012, a za období od 29. 6. 2014 do 31. 8. 2014 podle ustanovení § 208 zákoníku práce, kdy po nabytí právní moci rozsudku o neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru žalobce nepřiděloval žalovanému práci, ačkoliv jeho pracovní poměr do 31. 8. 2014 trval, ve výši pravděpodobného výdělku žalovaného v prvním čtvrtletí roku 2014; za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 náležela

žalovanému náhrada mzdy v celkové výši 1 162 388,64 Kč hrubého. Žalobce uhradil žalovanému před vydáním uvedeného rozsudku na náhradě mzdy částku 410 485 Kč a po jeho vydání částku 296 349 Kč. Zástupce žalovaného sdělil dne 21. 7. 2021 žalobci, že „předexekuční“ výzva byla splněna „pouze částečně“, na což zástupce žalobce reagoval tak, že podle jeho posouzení byla povinnost uložená předmětnými rozsudky splněna zcela, neboť ve smyslu rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (rozsudek „sp. zn. 21 Cdo 1175/2013“) je přiznaná náhrada mzdy vždy v podobě hrubé mzdy, bez ohledu na to, že ji žalovaný případně vypočetl z čisté mzdy, proto žalobce z přiznané náhrady mzdy provedl příslušné odvody a žalovanému uhradil výslednou částku v čisté podobě. Žalovaný (prostřednictvím své zástupkyně) sdělil žalobci e-mailem ze dne 30. 7. 2021, že se s jeho výkladem rozhodovací praxe dovolacího soudu neztotožňuje, že žalobce má povinnost uhradit celou částku uvedenou ve výroku rozsudku, a protože rozhodnutí nebylo zcela splněno, bude žalovaný jeho splnění vymáhat „exekučně“. Zástupce žalobce sdělil žalovanému e-mailem ze dne 2. 8. 2021, že se domnívá, že se nejedná o plnění po právu, avšak z důvodu, že nechce, aby žalobce „skončil v exekuci“, mu specifikovanou částku doplatí. Dne 2. 8. 2021 žalobce zaplatil žalovanému částku 133 586,97 Kč označenou jako „mzda“ a následně jej dopisem ze dne 20. 8. 2021 vyzval k jejímu vrácení. Na náhradě mzdy za období od 29. 11. 2012 do 31. 8. 2014 zaplatil žalobce žalovanému celkovou částku 928 226 Kč hrubého.

19. Za tohoto stavu věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, zda plnění dlužníka na základě sdělení věřitele, že bude splnění dluhu, jehož zaplacení bylo dlužníkovi uloženo vykonatelným rozhodnutím soudu a který podle názoru věřitele nebyl zcela splněn, vymáhat cestou exekuce, lze považovat za plnění, k němuž byl dlužník donucen hrozbou ve smyslu ustanovení § 2997 odst. 2 občanského zákoníku. Protože tato právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, je dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

20. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud (aniž by mohl přihlížet k „replíce“ žalobce k vyjádření žalovaného ze dne 17. 7. 2025, která byla podána až po uplynutí lhůty k podání dovolání – srov. § 242 odst. 4 o. s. ř.) dospěl k závěru, že dovolání žalobce není opodstatněné.

21. Projednávanou věc je třeba posuzovat – vzhledem k subsidiaritě občanského zákoníku ve vztahu k zákoníku práce (srov. § 4 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů – dále též „zák. práce“) a vzhledem k době, kdy se měl žalovaný bezdůvodně obohatit na úkor žalobce – podle zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, účinném do 4. 1. 2023 (dále jen „o. z.“).

22. Právní institut bezdůvodného obohacení není – s výjimkou částečné úpravy vrácení částek neprávem vyplacených zaměstnanci v § 331 zák. práce – v zákoníku práce upraven. S ohledem na již zmíněnou subsidiární povahu občanského zákoníku se proto i bezdůvodné obohacení v pracovněprávních vztazích řídí ustanoveními § 2991 až 3005 o. z.

23. Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil (§ 2991 odst. 1 o. z.). Bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám (§ 2991 odst. 2 o. z.).

24. Ustanovení § 2991 o. z. vyjadřuje obecnou zásadu občanského práva, podle které se nikdo nesmí bezdůvodně obohacovat na úkor jiného. Bezdůvodné obohacení je chápáno jako závazek, z něhož vzniká tomu, kdo se obohatil, povinnost vydat to, o co se bezdůvodně obohatil, a tomu, na jehož úkor k obohacení došlo, právo požadovat vydání předmětu bezdůvodného obohacení. Předpokladem povinnosti k vydání získaného bezdůvodného obohacení není protiprávní jednání obohaceného ani

jeho zavinění, nýbrž objektivně vzniklý stav obohacení, k němuž došlo způsobem, který právní řád neuznává (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. 28 Cdo 1966/2020, nebo odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2026, sp. zn. 28 Cdo 2748/2025).

25. Podle ustanovení § 2997 odst. 1 o. z. dlužník, který plnil dluh nežalovatelný nebo promlčený nebo takový, který je neplatný pro nedostatek formy, nemá právo na vrácení toho, co plnil. Právo na vrácení nemá ani ten, kdo jiného obohatil s vědomím, že k tomu není povinen, ledaže plnil z právního důvodu, který později nenastal nebo odpadl.

26. Podle ustanovení § 2997 odst. 2 o. z. plnila-li osoba proto, že k tomu byla přivedena lstí, donucena hrozbou nebo zneužitím závislosti, ustanovení odstavce 1 se nepoužije. To platí i v případě, že plnila osoba nesvéprávná.

27. Zákonná úprava bezdůvodného obohacení obsahuje v ustanovení § 2997 odst. 1 o. z. výjimky z povinnosti vydat bezdůvodné obohacení. Mezi důvody vylučující vznik práva na vydání bezdůvodného obohacení patří plnění dluhu, který je nežalovatelný (naturální obligace), plnění dluhu promlčeného a plnění dluhu, který měl být založen právním jednáním, jež je neplatné pro nedostatek formy; zákon dále vylučuje vrácení poskytnutého plnění osobě, jež jiného obohatila s vědomím, že k tomu není povinna, ledaže plnila z právního důvodu, který později nenastal nebo odpadl. Nemohla-li však strana projevit svobodnou vůli (byla-li k plnění přivedena lstí, donucena hrozbou nebo zneužitím závislosti) nebo neměla-li dostatečnou hmotněprávní způsobilost k právnímu jednání (byla-li nesvéprávná), vzniká vědomým plněním nedluhu nebo plněním promlčeného či nežalovatelného dluhu anebo dluhu, který měl být založen právním jednáním, jež je neplatné pro nedostatek formy, bezdůvodné obohacení (srov. § 2997 odst. 2 o. z.).

28. Donucení hrozbou není v ustanovení § 2997 odst. 2 o. z. blíže definováno. Protože plnění pod vlivem hrozby ve smyslu tohoto ustanovení nepředstavuje projev svobodně utvořené vůle ochuzeného (donuceného k plnění), neboť ta je vlivem této okolnosti pozměněna, a protože stejně tak tomu je v případě právního jednání ovlivněného tzv. bezprávnou výhrůžkou, je třeba při výkladu § 2997 odst. 2 o. z. vycházet obdobně z § 587 odst. 1 o. z. (podle tohoto ustanovení platí, že kdo byl k právnímu jednání přinucen hrozbou tělesného nebo duševního násilí vyvolávající vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem toho, jemuž bylo vyhrožováno, jeho důvodnou obavu, má právo namítnout neplatnost právního jednání).

29. Bezprávná výhrůžka (vis compulsiva) představuje hrozbu tělesným nebo duševním násilím, která je protiprávní a vzbuzuje u jednatelova důvodnou obavu. Judikatura soudů již dříve dospěla k závěru, že psychické donucení (nátlak) způsobuje, že vůle jednatelova je deformována pod vlivem bezprávné výhrůžky, a tudíž není projevem přání jednatelova účastníka právního (pracovněprávního) vztahu, ale jeho důvodné obavy (důvodného strachu). Jednatelova osoba tak například uzavře smlouvu (dohodu) podle pokynů druhého účastníka právního vztahu, kterou by nebýt důvodné bázně (kupř. o svou osobu či osoby blízké, popř. o své majetkové, ekonomické či jiné zájmy) za normálních poměrů neuzavřela. Každý psychický nátlak (psychické donucení) ovšem nelze považovat za nepřípustný. O bezprávnou výhrůžku jde tehdy, jestliže osoba vykonávající psychický nátlak hrozí něčím, co není oprávněna učinit (např. hrozbou ublížení na zdraví, hrozbou značné škody na majetku apod.), nebo vyhrožuje tím, co by sice byla oprávněna učinit, avšak prostřednictvím výhrůžky si vynucuje něco, k čemu být použita nesmí (např. jednatelovi je vyhrožováno, že musí uzavřít určitou smlouvu, jinak že bude příslušným orgánům oznámen jako pachatel trestného činu, který skutečně spáchal). Přitom není třeba, aby cíl, který je sledován použitím bezprávné výhrůžky, byl sám protiprávní. Musí jít také o výhrůžku takového druhu a takové intenzity, aby podle okolností a povahy konkrétního případu u toho, vůči komu jí bylo použito, vzbudila důvodnou bázeň. Konečně musí být bezprávná výhrůžka adresována tomu, jehož právní úkon (nyní právní jednání) se vynucuje, nebo osobám jemu blízkým (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 1998, sp. zn. 3 Cdo 1522/96, uveřejněný pod č.

12/1999 v časopise Soudní judikatura). Hrozí-li však někdo tím, co je oprávněn provést a čím je oprávněn hrozit za tím účelem, aby druhou stranu přiměl k určitému jednání, nejde o bezprávnou výhrůžku, ale o oprávněný nátlak, který nemůže být důvodem neplatnosti právního úkonu (nyní právního jednání) uzavřeného pod jeho vlivem (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 33 Odo 808/2005); tak je tomu například v případě, kdy zaměstnavatel svůj návrh na rozvázání pracovního poměru dohodou odůvodní tím, že podle jeho názoru jsou zde důvody, pro které by mohl se zaměstnancem pracovní poměr zrušit okamžitě (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2002, sp. zn. 21 Cdo 1332/2001). Okolnosti vylučující svobodu vůle jednajícího musí mít přitom základ v objektivně existujícím a působícím stavu, nestačí tedy, jestli si jejich existenci jednající jen představuje, ale není-li pro ně objektivní důvod, a současně se musí stát pohnutkou pro projev vůle jednající dotčené osoby tak, že jedná ke svému neprospěchu. Právní úkon (nyní právní jednání) donuceného adresáta musí být v přímé souvislosti s bezprávnou výhrůžkou, jež pochází od druhého subjektu právního úkonu, anebo od třetí osoby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 29 Odo 409/2006, uveřejněný pod č. 157/2009 v časopise Soudní judikatura). K uvedeným závěrům, k nimž dovolací soud dospěl za právní úpravy účinné do 31. 12. 2013, se v poměrech současné právní úpravy (§ 587 odst. 1 o. z.) Nejvyšší soud přihlásil v rozsudku ze dne 19. 12. 2019, sp. zn. 21 Cdo 2250/2018, který byl uveřejněn pod č. [79/2020](#) Sb. rozh. obč.

30. Od bezprávné výhrůžky je třeba odlišovat tíseň, kterou se rozumí nejen objektivní hospodářský nebo sociální stav, nýbrž i psychický stav (např. rozrušení, obavy o blízkou osobu apod.) jednajícího, bez něhož by právní jednání neučinil, ale nejedná nesvobodně, neboť jeho vůle není ovlivňována fyzickým nebo psychickým násilím (nátlakem); tíseň je jedním z předpokladů lichvy upravené v § 1796 o. z. (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2019, sp. zn. 21 Cdo 2250/2018).

31. Také donucení hrozbou ve smyslu ustanovení § 2997 odst. 2 o. z. může zahrnovat nejrůznější formy nátlaku (fyzické, duševní násilí) a může spočívat v pohrůžce nejen tím, co osoba vykonávající nátlak není vůbec oprávněna učinit (jednáním, jež je samo o sobě protiprávní), ale též jednáním, které je sice oprávněna učinit, ale nesmí jeho hrozbou jiného nutit k plnění (hrozba se vztahuje k uplatnění nástrojů, jejichž použití je sice v souladu se zákonem, avšak které podle svého smyslu nejsou určeny k vynucování nesouvisejícího plnění či vytváření ekonomického nebo jiného tlaku na plnitel). Musí jít o hrozbu takového druhu a takové intenzity, aby podle okolností a povahy konkrétního případu u toho, vůči komu jí bylo použito, vzbudila důvodnou obavu (bázeň), tedy aby v kontextu konkrétní situace byla způsobila negativně ovlivnit svobodnou vůli poskytovatele plnění. Současně musí být adresována tomu, jehož právní jednání se vynucuje, nebo osobám jemu blízkým. I zde platí, že hrozba musí být příčinou, pro niž plnitel obohacenému poskytl předmětný prospěch (tj. nebylo-li by zde hrozby, ochuzený by obohacenému neplnil). Hrozí-li však někdo tím, co je oprávněn provést a čím je zároveň oprávněn hrozit za tím účelem, aby druhou stranu přiměl k plnění (např. uplatněním práva na plnění u soudu), nejde o donucení hrozbou, ale o legitimní postup, který uplatnění výjimek z povinnosti vydat bezdůvodné obohacení podle § 2997 odst. 1 o. z. nevylučuje. Takovým legitimním postupem je i sdělení věřitele dlužníku, že v případě dobrovolného nesplnění toho, co dlužníkovi ukládá vykonatelné rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, podá návrh na soudní výkon rozhodnutí (§ 251 a násl. o. s. ř.) nebo exekuční návrh podle zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

32. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že plnění dlužníka na základě sdělení věřitele, že bude splnění dluhu, jehož zaplacení bylo dlužníkovi uloženo vykonatelným rozhodnutím soudu a který podle názoru věřitele nebyl zcela splněn, vymáhat cestou exekuce, nelze považovat za plnění, k němuž byl dlužník donucen hrozbou ve smyslu ustanovení § 2997 odst. 2 o. z.

33. Z uvedeného vyplývá, že je správný závěr odvolacího soudu, že sdělení žalovaného adresované žalobci, že má za to, že rozhodnutí soudu (rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 3. 7. 2020,

č. j. 22 C 292/2014-606, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2021, č. j. 23 Co 161/2021-644, vydaný v řízení o náhradě mzdy) nebylo zcela splněno a že jeho splnění bude vymáhat exekučně, nelze považovat za hrozbu, která by „deformovala svobodnou vůli žalobce v tom směru, že by vylučovala liberační důvody podle § 2997 odst. 1 o. z.“. Na správnosti tohoto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že vzhledem k přiznání náhrady mzdy žalovanému uvedeným rozsudkem v hrubé výši by se žalobce mohl domáhat zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí nebo exekuce v rozsahu srážek, které byl povinen z náhrady mzdy provést (a které provedl), podle ustanovení § 268 odst. 2 o. s. ř., § 52 odst. 1 a § 55 exekučního řádu (srov. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1775/2013).

34. Protože rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný a protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobce podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve věci samé zamítl.

Další články:

- [Bezprávná výhružka](#)
- [Zpeněžení majetku](#)
- [Výpověď z pracovního poměru](#)
- [Kupní cena](#)
- [Náhrada škody podle insolvenčního zákona \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Překvapivost rozhodnutí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Příhláška pohledávky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Realitní zprostředkování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vykonatelnost rozhodnutí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní povinnost](#)